

Въ нѣкои черкови въ Лондонъ и провинцията се чели молитви за България и българскитѣ страждущи. Особени симпатии проявили английскитѣ жени филантропки.

Лондонъ поведе столицитѣ, които делегатитѣ имаше да посетятъ; лордъ Дербѣ откри пѣтъ на мин стритъ на външнитѣ работи; Гладстонъ и други държавни мъже дадоха тонъ за по-нататъшни срѣщи и посещения въ другитѣ столици на Европа. Лордъ Дербѣ бѣше сдържанъ. Той откровенно заяви, че Англия е за „цѣлостта на Турция“, че той е противъ всѣка война, която би открила Източния въпросъ и би усложнила работитѣ, обаче той се надѣва „че ще настѣпи нѣщо по-добро и ще се погрижимъ да стане нѣщо по-добро“. На лордъ Дербѣ билъ даденъ „Мемоара“ съ едно писмо до кралица Виктория, въ което се излагали „жестокитѣ страдания“ и „люти рани“ на българския народъ и се казвало, че тоя народъ не може да отдъхне, ако европейскитѣ велики сили не взематъ въ внимание неговитѣ желания, изказани въ мемоара. Кралицата се призовава да действава и тя предъ своето правителство за справедливостъ.¹⁾

Тѣ отправятъ чрезъ издателя на либералния органъ „Дейли-Нюзъ“ благодарственъ адресъ за проявенитѣ отъ него съчувствия за неволитѣ на България и за събранитѣ помощи въ полза на пострадалитѣ.

Гладстонъ е билъ много любезенъ и откровенъ. Той заявилъ, че „турцитѣ сж непоправими, че трѣбва друго управление.. положението въ България ще се подобри безъ друго... нашето, английското правителство не може устоя срещу пороя на общественото мнение и то не ще се противи на мѣркитѣ за прекратяване на турското управление.“ Той препоръчалъ и справедливостъ въ бждеще къмъ турцитѣ и въобще къмъ малцинствата въ България.

Въ Парижъ делегатитѣ могли да видятъ министра на Външнитѣ работи Дюкъ Деказъ, а отъ държавнитѣ мъже — стиря. Тьеръ и младия Гамбета, отъ публициститѣ — основателя на всѣкидневния печатъ Емилъ де Жирарденъ, редакторъ на „Ла Франсъ“, и редактора на „Льо Танъ“ г. Хебраръ. Дюкъ Деказъ заявилъ, че и Франция като Англия, не желае войната, че е по-добре тя да се избѣгне, обаче, ако тя избухне, нѣма кой да иде да брани Турция, както по време на Кримската война, и че въ всѣки случай българската участъ ще бже подобрена. Дюкъ Деказъ говорилъ за административна, а делегатитѣ настоявали за пълна автономия, за свое правителство, за началникъ християнинъ, не грѣкъ,

¹⁾ Балабановъ ц. с. стр. 161.